

ISZÁNTÓUL

ELFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban élve: 12 h.
Félévesre: 54 h.
Évesre: 108 h.
Külföldi postán küldve: 12 h.
Félévesre: 54 h.
Évesre: 108 h.
Külföldi postán küldve: 12 h.
Félévesre: 54 h.
Évesre: 108 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a szombatok és ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyváradi, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok feladására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetők és hirdetőink a szombatok kivételével ismétlődően.

XIII. évfolyam 252. szám.

Nagyváradi

Szombat, 1917 november 3.

A tagliamentói átkelés.

Hatvanezer olasz tette le a fegyvert és több száz ágyut zsákmányoltunk. A foglyok száma 280,000-re, a zsákmányolt ágyuké 1500-ra emelkedett.

Beteljesedett, amit legutóbbi cikkünkben előre láttunk. Nem is sokáig kellett rá várakoznunk, mert még ugyanazon napon, november elsején megérkezett ez a reánk nézve örömdöntés jelentés. Jól sejtettük, hogy a tagliamentói átkelésről még hallani fogunk. Az olasz Gorlice után tehát az olasz Berezina következett, ha mindjárt a télnek borzalmai nélkül is. Az olaszok átkeléséről szóló magánjelentések borzalmas részleteket közölnek erről.

De valóban rettenetes is lehetett ott a helyzet! A visszafelé özönlő demoralizált olasz csapatok további futásának a helyenként 2-3 km. szélesre megdagadt rohanó árja a Tagliamentónak vetett gátat — a menekülő nyomában pedig győzelmes hadseregeink diadal ordításait harsogták túl ágyuk bombólése és a fegyverek kattogása. A hivatalos jelentés csak 60 000 foglyról és több száz ágyu zsákmányolásáról beszél, de vajjon ki tudná azt megmondani, hogy a folyócsák mindkét partján mennyi volt a sebesültek és halottak száma és hogy a Tagliamentónak szennyes hullámai hány olasz holttestét ragadták magukkal más egyéb értékes hadianyagokkal együtt az Adria hullámsírájába.

A folyóba dobált fegyverek, ágyuk löszér stb. talán majd napfényre fognak kerülni még, ha az

őszi esőzésektől megáradt folyó ismét lepad és kiássuk az iszapból a mindenesetre nem esékély mennyiségű hadizsákmányt.

Még csak alig 10 napja, hogy megindult a nagy támadásunk, de az áruló olaszokat már is oly katasztrofális, súlyos veszteségek érték, melyek rohamléptekkel sodorják a nemzetet Oroszország sorsára.

És ki tudja, hogy még mi mindent rejteget magában a jövő? A helyzet a felső Tagliamento vidékén is szépen érik, és így nem sokára rá kerül a sor az olaszok dolomit arcvonalára is.

Paratlan győzelmi híreinket nagy idegességgel fogadták Angliában és Franciaországban, de nem is csoda, mert hiszen emlékezünk még rá, hogy még két héttel ezelőtt is hogyan csörtették kardjukat, hogy ilyen meg amolyan hatalmas támadást fognak ellenünk az Isonzonán intézni! És ime! mi egy szót sem szönlünk és Isten segítségével mégis már a Tagliamentóánál állunk, készen arra, hogy a folyót átlépve tovább folytassuk diadalmenetünket a természetesen velencei síkságon.

Csak várjunk türelmesen, mert hiszen azt is megmondtuk jóelőre, hogy előnyomulásunk tempójának meg kell lassudnia. A Tagliamento elérésével támadásunk első nagy fejezete lezárult és mielőtt a máso-

dik fejezethez kezdenénk, ismét össze kell rendezkednünk.

A legutolsó 48 órában a Tagliamento felső folyása környékén történetekről újabb hírek nem érkeztek. Az itt előnyomuló részeknek óriási terepnehézségekkel kell megküzdeniük. Ezt világosan mutatja a jelenlegi arcvonalnak fordított S alakja is, („S”), míg ugyanis az Udine irányában előnyomuló hadseregek könnyen tért nyerhettek, addig főként északra a Juli alpesekben operáló csapatok kissé visszamaradtak. Ahol a Tagliamento völgye kilép a velencei síkságra, fekszik Osoppo és Gemona. Mindkét hely a völgy kijáratát uráló erdőkkel van megerősítve. Ezenkívül a Juli alpeseken át vezető és az ezen erődöket megkerülő utak is el vannak zárva állandó erődírművekkel.

A terepnehézségeken kívül tehát még ezeket az erődöket is le kell küzdeniük csapatainknak, tehát hogy ezek kissé visszamaradtak, az csak természetes dolog. Alig hihetjük, hogy az előnyomulás a Tagliamento át megkezdődjén addig míg Osoppo és Gemona ninosennek leküzdve, mert a további támadásunkhoz föltétlenül szükség van a Villach—Pontebba—Vitine-i vasutvonalra. A folyó nyugati partját minden esetre biztosítani fogjuk magunknak, de ismételjük, hogy az

Női kabátok

Leány kabátok

Gyermek kabátok

Velour kalapok

Ruhaszövetek, mosókelnék, selymek, bársonyok, fehérműek, szörmék, blousok, harisnyák, kötények, szőnyegek és függönyök! Uri- és női divatcikkek!

CZILLÉR IMRE nagyáruházában.

Égyes szám ára 12 fillér.

általános előnyomulást majd csak néhány nap múlva várjuk.

Erre az immár 3-ik napja tartó pausára a hadseregeknek feltétlenül szükségük van, mert minden mástól eltekintve ne feledjük, hogy az alsó és közép Tagliamentónál álló seregek részben a nehéz hegyes vidéken át törtek be a velenes síkságra és így a lőszer, élelem stb. szállító vonaljukat (Train) is teljesen át kell szervezni, vagyis a máhás állatokról mindent kocsikra átrakni. A fölrobbantott hidakat, utakat stb. is mind helyre kell állítani, hogy azután az ismét meginduló hadseregek semmiben szükségét ne szenvedjenek.

Flandriában heves tűzharc.

Berlin, november 2. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezérőrnagy hadserege. A flandriai tűzharcigaztate tegnap az Yser árterületén, különbözőan pedig Dixmuidennél heves volt. A Houthouster-erdő és a Lys közötti harci zónának élénk ellenséges nyugtalanító tűz alatt állott. Az arcvonal több helyén megfeszült angol felderítő előretörések.

A német trónörökös hadserege. Az Oise-Aisne csatorna mentén és a Chemin des Dames gerincen jelentősen növekedett a tűzharc harci tevékenysége. Több óráig pergett a Braysnál nagy francia erők támadást intétek. A támadás vonalaink előtt véresen összeomlott.

Keleti harctér.

Nem történt jelentős esemény.

Macedóniai front.

Monastiról északnyugatra ellenséges részöljék előretörését nagy veszteségekkel visszavertük.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Ujabb 50 tiszt és 3000 közember került fogságunkba.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik 2. ánszete: Az olaszok veresége egyre megsemmisítőbbé válik. Gemona bevételével, amelynek erőd övezetében lövészek rohammal már a múlt hó 28-án behatoltak, valamint a keleti parton levő pisszanói híd állás elcsúszásával most már a Tagliamentó egész keleti partja a szövetségesek kezében van.

Az olaszok újabb súlyos kudarcot szenvedtek, 50 tiszt — köztük egy dandárparancsnok — és 3000 ember jutott fogságként a német csapatok kezébe. A Latisana területén levő hegységben védőeszközök álljait legnagyobb részben felmorzsolták. — A beállott eső időjárás előmozdítja hadműveleteinket.

Az antant segítő csapatai Olaszországban.

Budapest, nov. 2. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: Az Agenzia Stefani közlése szerint francia és angol csapatok hadiszerződéssel az olasz hadseregbe értek.

A Tagliamento balpartja

Fella-völgytől Adriáig tiszta az ellenségtől.

Olasz harctér. Budapest, november 2. (Hivatalos.) A Tagliamento alsó és középső folyásánál harci érintkezésben állunk az ellenséggel. Azokat az olasz csapatokat, amelyek a folyótól keletre még tartani igyekeztek magukat, visszavetettük, vagy felmorzsoltuk, mely alkalommal ismét több ezer fogoly jutott a szövetségesek kezére. A Fella-területen és a Tagliamento felső folyásának körzetében hadseregeink előnyomulása tervezett módon folyik. Több ponton meg kellett törnünk az ellenség ellentállását.

A többi harctereken nincs lényeges esemény.

A vezérkar főnöke.

Olasz harctér. A nagyfőhadiszállás jelenti: A középső és alsó Tagliamento mentén seregeink harci érintkezésben vannak az ellenséggel. Olasz dandárokat, amelyek a folyó keleti partján még tartották magukat, támadással visszakényszerítettük, vagy elfogtuk. A Tagliamento balpartja a Fella-völgytől az Adria tengerig tiszta az ellenségtől.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Lienza vagy Piava területére vonulnak vissza az olaszok.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A Journal szerint az ellenség változatlan erővel folytatja offenzíváját a Tagliamentó alsó, középső, sőt most már a felső folyása mentén is. Az olasz hadsereg zöme a folyó nyugati partján helyezkedik el. Lehetséges, hogy a hadvezetőség további állások feladását is előszerűnek fogja tartani s ez esetben Lienza vagy Piava környékén várható az újabb döntő nagy csata.

A flandriai háborút az antant nem hanyagolja el Olaszországért.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Times írja: nem szabad, hogy az Olaszország elleni offenzívát Angliát és Franciáorsságot savarba hozza és a flandriai háború terveinek elhanyagolására bírja. Olaszország rendelkezik annyi tartalékkal, hogy a központi hatalmakkal szembe szálljon.

Krobotin is elérte a Tagliamentót.

Bécs, november 2. A sajtóhadiszállásról jelentik egyik haditudósító: Krobotin tábornok elérte a Tagliamentó felső folyását, ami tekintve az Alpesek járhatatlan szikláit, óriási teljesítmény.

Olaszországban le kell mondani a követelt osztrák területekről.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A Journal azt kéri azoktól, akik még hisznek az osztrák-magyar monarchia felosztásában, hogy est a szétdarabolást az antant melyik hadserege fogja teljesíteni? Most, hogy Olaszország hadserege borzalmas helyzetben van alapos a remény, hogy a monarchia egyetlen szövetséges ellensége is lemond azoktól a területekről, amelyekért talajdonkép hadba indult.

Az olasz király nem mer a nép közt mutatkozni.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Az olasz király az utóbbi napok óta nem mer kikocsizni, mert a nép már legutóbb is fenyegető csendben és feltűnő hidegséggel fogadta. Az olasz parlament egy méhkaszhoz hasonlít, a pártok egymást okolják a hadsereg egyre növekvő katasztrófájaért.

A lombardiai és veneziai vasútvonalon rettenetes zavarok uralkodnak, a katonák és menekülők vonatai akadályozzák egymást, a pályaudvarok tele vannak vesztelő vasúti kocsikkal.

Óvjuk a fiatalkorukat

a ponyvairodalomtól!

Mindenkinek, de különösen a hatóság figyelmébe.

Vajjon tudja-e azt a társadalom, minő pusztulás és fenyegetés a jövő nemzedéket, a fiatalokat, nyolc évtől fejfélő egészen tizenévesekig. Tudják-e azt, hogy a bűncselekmények túlnyomó részét 8—18 éves fiatal gyermekek követik el. A rendőrség meg van döbbenve, hogy csupa fiatal bűncselekményekkel eltele, sikkkel szemben nem tudnak eljárni úgy, amint arra szükség lenne, a törvény szigorú csak a 18 éves felelőket sújtja, a gyermekekkel szemben felelőtlenek a szülői felelősségben. Menhely? Javítóintézet? Nincsen olyan szigorú nevelőintézet, ahonnan szóra ki ne szöknének a fiatal bűncselekmények, különösen a mentelyből, ahonnan már felvételük előtt megugranak. De csak lenne hely a nevelőintézetekben! Valamennyi szülő, a bűncselekmények tovább csavarnak, míg a fertő legmélyébe bele nem szédülnek.

Szám meg szám ok és körülmény van, ami a fiatal lelkeket beszennyesíti, a posványba juttatja, hányason megirtuk, hogy a szülői felügyelet hiánya, amely a háború hozott magával, mint átkos következmény erősen előmozdítja a gyermekek bűncselekmény hajlandóságát, csavargás, rossz társaság suttja bevezet a rossz, a bűn utáni végzet a mindent elvető „Nick Carter”, „Tom Pick” és társak.

Mikor nyílik fel már a hatóság szemé, mikor látják be már ezeket a lélekölő, durva féroműveket, mikor robbantják fel már a nyomdabarlángokat, amelyek ezen ponyvairodalmi alakításokat szélesre számra terjesztik szét az országban? Míg éppen itt az ideje; ha most nem cselekszik senki, akkor feleslegünk minden reményről, akkor vége a jövő Magyarországnak, a hős és vészorvosnakságnak!

Nemcsak a város belterületén összpontosulnak féltelmetes módon a tolvajlások, betörések, hanem a szállóhegy területén. A szűrt óta állandó betörések seihelye a nagyváradi szállóhegy. Görög-oldal, Hering-oldal, Sötét, Körös-oldal stb. állandóan veszélyeztetve vannak a betörők által. Az utóbbi héten különösen feltűnő módon garázdálkodtak a betörők ezeken a helyeken. Szegény vincellér lakásoktól kezdve előkelő villákig merészkedtek, egy helyütt az ablakot fessítették ki, más helyen az ajtó zárját törték fel, a mindentudóan megrakodva távoztak. A hegylakók kétségbeesetten kérték a rendőrséget, hogy nyújtsa nekik védelmet az elhanyagolt rablásokkal, fosztogatásokkal szemben.

Sajnos, nem áll módunkban, hogy a konkrét esetekkel foglalkozzunk, mivel a tettesek olyanok, akikről törvényünk értelmében nem lehet irunk, a szerint azt csak tehetjük meg, hogy a közönség figyelmét felhívjuk olyan körülményekre, melyek őt a jövőben óvatosnak kellene, valamint azt megkérdezzük, hogy kik azok, sikkkel

szemben a jövőben óvatosoknak kellene lenniük.

Egyre azonban figyelmeztetjük a közönséget és erre ismételtül, de ismételtül kérjük: óvja a gyermekeit a „Nick Carter”-ektől és más hasonló féroművektől (s ne csak óvakodjanak, hanem lépjenek fel erőlyesen, tiltakozzanak, hogy ilyen szennyművekkel fertőzzék meg azok lelkét, akikre a jövő Magyarországnak szüksége van. Bejuttatják azokat a borskedőket és elárulótokat, akik a ilyen ponyvairodalmat raktáron tartják, aki jérsései ember, az egész határ és szégyenséget nélkül meborítanakhatik a helyi igazságot mint azt nem szégyenletes dolog, ha valaki megveri a szennyet és távolítja azt lelkétől.

És különösképpen felhívjuk a hatóság figyelmét a szennyeirodalomra, azt hisszük, hogy bolátják annak háros hatását. Ha már meg tudták óvni a fiatalok bűncselekményeitől, hogy cselekedetük ne kerüljenek a nyilvánosság elé, annál inkább kötelességük megóvni az ártatlan gyermekeket a bünye szűrt féroművek olvasásától. Jusszon a hatóságunk észbe az a régi, de mindig igaz közmondás: „Ez után késo a koponyeg!”

Ha a hősök törtéjeit és a föld szilvát a Körösök öntik, miért ne lehetne ezeket a gyönyörű lelkiműveket elkobozni árussik től és elpusztítani? Több kért okosnak ezek, mint a hány rossz föld szilva!

A hős őrmester ökrei.

Ismertettük már József Demeter nagyváradi bentor bűncselekményét, akit orgadassággal vándor a királyi ügyészség, mert Lunka Péter től ocsó lopott ökröt vásárolt.

A tegnap tárgyaláson József Demeter tagadta, hogy tudott volna arról, amit a véd állít, t. i. hogy az ökrök lopottak. Ő jóhiszeműen vette meg a két ökröt, hiszen aki eladta neki, Lunka Péter őrmester, a nagy aranyérem, a nagy ezüstérem, a vitézségi érem a a vaskereszt tulajdonosa volt.

Lunka Péter őrmester azt vallja, hogy ő nem lopta a két ökröt, csak elhajtotta.

A többi tanu közti Oláh Ferenc nagyváradi huszárgyapros tett még jelentébe egy vallomást, mine a bünye (Szöllősy Gyula szűrt, Paras Ferenc, Tétel Endre dr bírák, Bolza Alfons gróf ügyész, Tóth Kálmán dr jegyző) ifjabb Zsigra Miklós dr indokolását elfogadva a vádlottat felmentette.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Besztenbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett) Leibchenek felárban. :: Telefonszám 827. ::

Halottak napja.

A szokott kegyelettel, de bizony az eddiginél sokkal kevesebb díszsel öltük meg a halottak emlékezetét. A temetőbe kivonult a közönség, de a kivilágítás szerényebb, egyszerűbb volt, sok air teljesen kivilágítás maradt. Drágább lett a gyertya, azt a virág is annyira megdrágult, hogy a díszes koszorúk helyett általában kénytelen volt a közönség a kegyelet adóját egyszerűbb virágdísz alakjában leróni.

Annál többet adakoztak az elesett katonák hátramaradottjai és a tüdővézéses katonák javára. A mit az árdrágltok elvonultak a halottaktól, az a [ötékonyosság oltárára került.

Halottak estéjén a Kath. Kör tagjai fölkeresték Belepotoeczy Kálmán volt tábori püspök, a Kör felelőseinek nagy jöttevőjének sírját a kegyelet adóját — a nagy alapító óhajának megfelelőleg — egy M. atyákkal rótták le.

A hősök ünnepe

Ezre fél hatvor volt a Rulikovszky temetőben a halott hősök emlékünnepe. A hősök temetőjének közepén díszes állvány helyezett el épő lángokból, a körül gyűlkezett a sok esere maró közönség. Ott volt a katonatisztok is, Kornhaber altábornagygal élén.

Az ünnepeket a Sötét nyitotta meg melyet a szűrt szűrt el a borvődszének kísérete mellett. Ezután Rimler Károly polgármester mondott mélyen átértette nyegyhatán megnyitó beszédet.

Az ünnepe beszédet dr Krüger Aladár, a Szűrt-Társaság elnöke tartotta. A kéző szavakból indult ki: „Nyugosznak ök, a hősök, dúló eztek után”. Ha valahol, akkor a hősök temetőjében, 1700 halott hős sírja fölött, meghatottan mondjuk e szavakat. Hősök nyugosznak itt, akik a legnagyobb áldozatot hozták értünk: életüket adták azért, hogy mi magyarok maradhassunk. Rettenő világháború, a világháborúnak addig el sem lépzelt szenvedéseiben küzdötték egymás mellett magyar és horvát, német és bolgár a szűrt hősök voltak a harcban egymás mellett, épp úgy megértik egymást itt, a sírban is egymás mellett. És mi is megértjük őket: testvérünknek érezzük, ahánél a nyelvén talán nem is értettünk, de aki önfeláldozásával a kis kunyhóból, ahonnan elindult négy éve, belerőt a végtelenségbe. November elejének szűrtelen éjjelén testvéreket kerestünk és találunk itt, a maundóság várcsábas, a halhatatlanság kapujában, a hősök nyugosznak. De vajjon nyugosznak-e? Egy gondolat egy kérdés nyugtáshatja őket a síron túl is: családjuk sorsa. Sokan vannak köztük, a kik az életnél is többet áldoztak értünk: a hitves, a gyermek könnyét. Ne feledhessünk meg ezokról, hogy nyugosznak legyen a dúló eztek hőseinek. Igádkozunk a holtak lelkéért és öljük szűrtkre szűrttel a hősök árvát — egy áló meg bűnyükkel a magyarok letene.

A rendkívül mély hatást tett beszéd után, melynek itt gondolat menését kösöltük, Bihari Ákos szavalt el az ő megható művészetével Nadányi Zoltán kitűnő alkalmi költeményét, mely után lemet a szűrt

Árany: árta be az ünnepélyt a hegyvidéki kistérségben a Himnussal.

Iskolai ünnepélyek.

Az olasz polgári leányiskola eleveit hősi emlékére november 2-án ünnepélyt rendezett a következő műsorral; Himnusz, Karócsk. Ünnepi beszéd. Tartotta ösv. Személyi Kálmánné igazgató. Gyászdal. Karócsk, szóját szerzője Radasi Margit. Szószóltatás. Császár Margit IV. b. o. t. A tanító ur elcsélt. Irta Gyökösny Endre. Szóvalta Buday I. o. tanuló. Ima Lovassy Andoról mondta Gáspár Margit III. o. tanuló. Szózat emlékeztet a jelenlévőkre.

Ünnepség után az osztályfőnökök gyűlést rendeztek a hősök emlékére. A gyűlés eredménye 105 korona volt, amelyet az igazgatóság miniszteri rendelet értelmében november szavonál elküldött az Országos Hadsegélyező Hivatal megfelelő osztálynak.

A kir. kath. tanítóképző Cifflerök általános iskolai tantervben emlékünnepélyt tartott a nagyváradi kir. tanítóképző intézet ifjúsága és megemlékezett az intézet alakulását igazgatójáról Nogelly Istvánról.

Az ünnepélyt gyászszóval nyitották meg, melynek elhangzása után Schmelzer Béla IV. éven tanítójelölt határos emlékeztetést mondott az elhunyt sirja felett. Az intézetnek az elhunyt igazgató iránt érzett hálaát az aszeretettel érzelmét fejezte ki.

A beszéd után az ifjúság énekkel kezdte a műsorát a szavonál az ünnepélyt. Árván az ifjúság az olasz tantervben szereplő „Hősök sirjénál” tartott ünnepélyt. A Himnusz után Krisztk János IV. éven tan. j. a „Hősök tanterve” c. költeményt olvasta el. Horváth István tan. kép. intézeti tanár emlékeztetésében dícsőítette a hazaszeretést magasztos eszméit, melyek oly sokan életüket és vérüket áldozták. Ő feloldozásukért a nemzet kegyelettel fogja őrizni emléket az elesett hőseknek, kit a szabadságot küzdtek és inkább kassák voltak életüket feláldozni, sem hogy a vértől szennyezt magyar hazájának gyümölcsét idegen hordák araszák le. Az ünnepély a szózat elmondásával nyert befejezést.

Az éneklet Schmelzer Béla az intézet karmestere vezette.

Nagyvárad közigazgatása októberben.

A közigazgatási bizottság ülése

Egyhangú, rövid ülés tartott tegnap Nagyvárad város közigazgatási bizottsága, melyen csupán rendszeres folyó ügyeket tárgyaltak.

Amber Géza főlelakó elnöklété alatt Rimler Károly polgármester, Lukács Ödön főjegyző, dr. Thury László v. főügyész, dr. Mayer László v. főorvos, dr. Istvánffy István árvészeleli elnök, Németh István kir. tan. pénzügyigazgató, Varró Domokos városi főtanácsos, Vasady Lajos kir. tan. felügyelő, dr. Thury Endre kir. ügyész, dr. Medvigy Gábor, dr. Mihály Lajos, dr. Thury Kálmán, dr. Olasz Béla, dr. Adorján Árvia voltak jelen.

Az ülés elején felolvastott polgármesteri havi jelentésből kioldják a következő érdekesebb adatokat:

A közigazgatási bizottság október hó folyamán, az előző hónapéhoz viszonyítva, kedvezőtlen volt, mert a születések száma nagy mérvben csökkent a halálozások, az idegenek letelepítése, összesen, 36-ai mutatkozik felül a születések száma.

A fontosabb betelepítések közül előfordultak: 1. főtisztviselő 13 esetben, 1. halálozással; 2. vörhöz 52 esetben, 4. halálozással; 3. halálozással 48 esetben, 7. halálozással; 4. vörhöz 14 esetben, 1. halálozással. A kellő óvintézkedések megtörténtek.

A járványtörvényben építtek 47 beteget, a gyermekkorban 99 fős és 374 fős járó beteg gyógykezelést.

Októberben a tüdő: 35 nő-33 leány, összesen 68 gyermek. Elhalt 67 férfi, 82 nő, összesen 149 egyén. Városerőszak veszt elhalt: Ujvárosban 19, Olaszban 29 Várátja Velenczén 25, a kórházakban 76. Öt éven aluli gyermek 33 halt el.

A közbiztonság normális volt. Lopás 247, sikasztás 30, csalás 11, organdóság 9, súlyos testi sértés 1, könnyű testi sértés 9 fordult elő.

Az adóhajtás kezdés volt, hincsfári adóban 58106 K 35 fill., községi adóban 35439 K 66 fill. folyt be.

Kiadott 61 új iparigazolvány, megszünt 10 iparúrlást.

A havi jelentést (udonásul) vették.

Tudományt vették a keresk. miniszter leiratát, mely szerint a nagyváradi iparfelügyelő körület teendőinek ellátásával Halmai István kir. ipari segédfelügyelő bízott meg.

Nemény építkezés ügy és egész szeggyógydíj iránti fellebbesés elintézése után az ülés véget ért.

Glasz és muszka kémekek Magyarországon.

Közékezerdes mint cirkuszi díjbirkózó.

Vermes Lajos nyug. egyetemi tornanár beszéli:

— Az olasz vívást gyakorlatilag alkalmatlan a harcokra nem lehet, nem életrevaló. Az olasz vívómesterek legnagyobb része: fesselt kém volt; — mondotta. Ilyenek voltak Gennari, Pellagrini, akik vissza is szöktek Olaszországba. A japán birkózómesterek, akik a duna déli partján tartották Fedor vívómestert, vagy a cirkuszokban, valamit a többi versenybirkózók, egytől egyig mind hadikémekek voltak.

— Kelevezőn a Hóni cirkuszánál szerepelt egy erős lánnyal birkózó, Ziganovics Zsuzs, hatalmas termetű ember, aki az ottani vendéglőkben nagy adósságokat is csinált, ezzel, hogy vilástegeire mindig 30 tojást evett meg és 10 korsó sörrel öblítette le. Testsúlya 145 kg. volt.

— Ez a birkózó a magyarországi betörés alkalmával mint közékezerdes tünt fel Szatmáron. Egy vendéglőbe ment be és ott a főpincér felleverte. Jól emlékezett rá, hogy az ezredes ur a háboru előtt egy évvel az erdélyi cirkuszokban versenyzett és birkózott.

— Az idegen vívómesterek nagyrésze külföldön is bitorolta a vívómesteri címet (díjazást a kivétel nélkül); az olaszok legnagyobb része versenybirkózó és makked való volt. Ezeket különböző adatok megismerésére küldték ide. Előret kellett volna az államrendőrségnek azokat nagyobb figyelemmel kísérelni, amikor azok éveken keresztül tartózkodtak az országban.

— Az angol atletikának nem válsága gyakorlati jellegű sport. A német testgyakorlati rendszernek, mely jelenleg is uralkodik az egész világon, nemcsak kultúra, hanem jóéjsza is van. A németek 1884-ben rendezték olyan tornáünnepélyeket, amelyeken teljes katonai felszereléssel uszának és futottak — nem mint az angolok, akik uszónadrágban, bambuszindai és nikkelzett alumíniumbottal tornáztak. Vívásnál a

németek nébés kardokat, az olaszok pedig bőlykardokat használtak. De az oroszok az olasz levelezést a rúnó elfogyásával a kézi tusában Menelik négerrel, még pedig a vékony kardokat bambusszáddal vették le.

A Franck-kávéalmozók a táblán.

Elítélték Messinger Gáspárt.

Békésgyula tavaly egy kiskorú kereskedő és feleségét háborus árdrágitónak. Budapeston 47000 korona árú Franck-kávét rendelt Sipos és Táras cégnél Messinger Gáspár gyulai kereskedő számára, azt lecsúszította a Franck-kávét a környélbéli kereskedőknek kezdtek szétküldeni. A rendőrség azazét vette ennek az eljárását indított.

A gyulai törvényszék Messinger Gáspárt felmentette, ellenben ösvagy Sonnenfeld Miksnét, a kinek piacfelében a 99 métermássa Franck-kávét rektározta, 400 korona pénzbüntetésre, Licht Ábrám szatócrot pedig, aki segédkezett a szétküldésben, 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

A nagyváradi királyi ítélő táblának Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével ítélkező tanácsos tegnap tárgyalta ezt az ügyet. (Bírák: Böhm Jenő kuriai bíró, Domokos László táblabíró, jegyző Kállay György dr. védő Turay Ferenc dr.) Messinger Gáspár azaz védekezett, hogy bár nem foglalkozott a háboru előtt időben Franck-kávénak nagyban való árusításával, a felvett kereskedők a forgalmat fellemlítették s ezért ő is vétellett szétküldte.

Baróthy Pál főügyészhelyettes Messinger megbüntetését indítványozta, mert vádlott nyereszkezdés eiből halmozta fel az élelmiszeknek tekintke Franck-kávét.

A királyi tábla a törvényszék ítéletét annyiban változtatta meg, hogy Messinger Gáspárt egy havi fogságra s 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. A védő semmisségi panaszai élt.

A prem. főgimnázium gyászünnepélye.

A prem. főgimnázium ifjúsága válogatott közönség és a tanári kar jelenlétében egy rövid, de tartalmas és gördülékeny ünnepély keretében hódolt a hősök iránt való kegyeletnek. Az ünnepély központja Szepes Lóránd dr. premontrei tanárnak az előadás, amely a hősöket méltatta. A mulandóság komoly gondolatából indult ki, amely ezen világtörténelmi események kösöpette oly erővel ragadja meg az ember lelkét, amikor a Kárpátoktól az Alpokig magyar vér szentelt meg a földet. A magyar nemzet különösen vértanu nemzet, amelyet nem a hódítvágy vezet ezen küzdelmében, hanem a istéhes való ragaszkodás. Köszönetünk vannak szokkal szemben, akik nekünk a hazát megértják és az irántuk való kegyeletnek soha sa szabad elaludni.

A hatásoz beszédnek szép karant adott Szentgálynak: Oltárrá lett a hősök sirja és Hémzárának: Gyászdaia, amelyet Vidor József tanfelügyelői tollnok dirigálásával

énekét a főgimnázium vegyes, illesztett fel-
kara. Bár rövid idő állt a rendelkezésre,
de Vidor József szépen oldotta meg a fel-
adást és a bemutatás vezénylet a dirigálás
életet vitt a színpadra; látszott, hogy a di-
rigense erőt a diákoknak.

A híresség és a erős lelkes ácsoklás
kerde és sarta be az ünnepről. Az ün-
nepélyen miniszteri rendelet értelmében ös-
szefogott adományok szűkített az ifjuság a hó-
sok s iránt gondozására és összegyűjt 146
korona 43 fillér.

Aláírók: 10 kor. Lovag Sperker, Se-
regély ötvöse, Buda Berna, János La-
jos, 6 kor. N. N., 5 kor. Székely László, 4
kor. Matz Ákos, 3 kor. Salamon Sira, 2
kor. Tóth G. Zoltán, Munk Lajos, Székely
Antal, Gonda Károly, Moskovits B. Zoltán, Ma-
lota Pál, Kovács Andor, György Pál,
Eszter B. István, Fehér Dóra, Kall B. Jo-
zsef és kisebb összeget többek.

HIREK

A Szilgigeti Társaság ünnepe.

Holnap, vasárnap délután 5 órakor, a
város székházának nagytermében nyitja
meg a Szilgigeti Társaság irodalmi ülésének
idejét. Miat már jelentük, kiváló ven-
dége lesz az alkalommal a Társaságnak:
Schöplán Aladár, a kitűnő költő, aki teg-
nap értesítette az elnökséget, hogy szombat
éjjel érkezik Nagyváradra. Kiváló szerepeket
fogtak a délután műsorán Bónyi Adorján, a
Szilgigeti Társaság rendszeres tagja, Hervei
Mária, a Szilgigeti színház művészeje
pedig Duka Ákos, Zöldi Lajos és Na-
dányi Zoltán, a Társaság postai tagjai-
nak költeményeit fogja előadni. A felol-
vasó ülés jegyet rendkívül mérsékeltén szabta
meg a rendezőség: ülőhely 1 korona, be-
lépő jegy 60 fillér, és karszál 80 fillér
azon kapható a Hegedűs Hirlapirodóban.

Schöplán Aladár üzenetét a Szil-
gigeti Társaság vasárnap déli 1 órakor a
Rimánóczy vendéglő éttermében társas-
ebéden gyűl össze, amelyre a művelő kö-
znézők köréből szívesen látja a Társaság be-
rúgni.

Akik az ebéden részt kívánjanak venni:
Sas Eds elnök, Pászter Ferenc bankigazgató,
a gazdasági osztály elnöke és Láng
József társasági pénztárossal szíveskedjenek
jelentkezni.

*** Gyászmise az elesett kato-
nákért.** Gróf Széchényi Miklós megyés
püspök ma délután a székesegyházban ün-
nepélyes gyászmisét mond az elesett kato-
nák lelki átvándorlásáért. A gyászmise délután
3 órakor kezdődik. Az ünnepélyes istentisz-
teleten az összes hatóságok is részt vesznek.

*** Személyi hírek.** Ötvegy Lukács
Sándorné Nagyváradon idősik. — Erdélyi
Vince bankigazgató és Tárközi Mór, a
Vasúti és Hajózási klub főtitkárja Nagy-
váradra érkeztek. — La Roche alfréd és
Mongglin Isler E. (Svajo) Nagyváradon a
Park szállodába szálltak.

*** A négy Nagy.** A csapatkórház
Röntgen-fényképezése, Nagy Sándor, aki a
gyógyító kvarcolampát is kezeli a következő
elméleti eseménnyel kapta: Feladó: Nagy
Sándorné Nagyszombat. Tekintetes Nagy
Sándor fényképezés urak Nagyvárad.

*** Elmarad a jogászok isten-
tisztéléte.** A jogtudományi ifjuság rendszer
vasárnap esti szentmiséje holnap, vasárnap nem
tartatik meg mivel ugy a tanári kar, mint
az ifjuság a Székesegyházban király Ó Fel-
sége névnapján szentmisét tartandó ünne-
pélyes szentmisén vesz részt.

*** A város a Muzéumnak.** A nagy-
váradai Ipolyi-Museum vezetősége azon ké-
relemmel fordult Nagyvárad városához, hogy
a Museum épület megromlott tetőzetének
kijavítási költségeiben 2000 koronával járul-
jon a munkálatok költsége 12—14 ezer
koronára kerül, amelyhez a Képtárak és
Museumok oszt. felügyelősége és gróf
Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök
nagyobb összegrel járulnak. A városi tanács
mint ellendő választmány a kért 2000 ko-
ronát megkezdte. Megjegyeztük, hogy a
Museum átrendezése most van folyamat-
ban és ennek tetemes költségét is gróf
Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök
fedeli.

*** A Kath. Nővédő Egyesület ér-
tekezlete.** A Kath. Nővédő Egyesület
hétfőn délután fél 6 kor a Szt. László me-
nedékházban a szokásos összejövetelét tartja,
amelyre az elnökség az egyesület működő
és rendszeres tagjait valamint a Sociális Miss-
ziótársulat Nagyváradai Leányklubja tagjait
tisztelendő meghívja. Az elnökség itt nyil an
is kifejezi azt az örömet, hogy ezek az ös-
szesjövetelek mindinkább látogatottak lesz-
nek, amint azt a múlt gyűlés is bizonyítja
és különös öröm tölti el azért, hogy az ifju
leányklub gárdija oly szép számmal és me-
leg érdeklődéssel látogatja ezen összejöve-
telet. Ez a jövő szociális működést illetőleg a
legszebb reménnyel tölti el.

*** A városi levéltáros kineve-
zése.** Ember Géza főispán Nagyvárad vá-
rosi levéltárosává dr. Pácz Sándort nevezte
ki. Mivel a hivatalnak nincs meg a le-
véltárosi oklevél, a főispán kikötötte, hogy
dr. Pácz Sándor egy év alatt köteles a le-
véltárosi vizsgálatot letenni. Megjegyeztük,
hogy a pályázók egyikének meg volt az ok-
levél; az most gondolkodhatik rajta, mi-
nek tanult, miért férdőzött? Talán mikor
értesíteni fogják arról, hogy az állást ok-
levéllel de a sors kapta meg, lehetne át
arról is értesíteni, hogy már most mit est-
nálna az oklevélrel ebben a szép demo-
kratia világban?

*** November 15-én lép életbe
az új vasúti díjzabás.** Megir-
tuk, hogy a kereskedelmi minisz-
ter, eredeti tervétől eltérőleg, nem
november 1-én, hanem november
15-ikén fogja életbeléptetni a ma-
gyar királyi államvasutak összes
vonalain a felfelé díjzabását. A
régie díjzabás november 14-től 15-re
forduló éjjelen éjjeli 12 órakor szü-
nik meg és 12 órán túl csak azo-
kat a vasúti jegyeket lehet hasz-
nálni, amelyek a mondott időben
az utasoknál vannak. Most készül-
nek az államvasutak az új jegyek
és ha november 15-ig nem készül-
nek el, pótejgyeket fognak kiadni,
amelyek a régi díjzabás és az új
díjzabás közötti különbözet összegét
tüntetik föl.

*** Nem lesz 2 koronás napidíj
a városnál.** A háborús viszonyok nagyon
megdrágították a megélhetést, ami viszont
megdrágított mindent. Ma egy napidíjas
5—6 koronára ül szóba sem áll a egy ipari
munkás 10—15 koronát keres egy napi mun-
káért. Nagyvárad városánál pedig még ma-
dig nyomorog egy szegény napidíjas napi 2
korona díjazásért. Ezek között vannak
érettéggel bírók is. És a köllőleg nem is
nevezhető állapot nem az illetőkre, de Nagy-
várad városára szűgyen. Valóságos rabesiga-
tartás. A napidíjas azal indokolja a 6 ko-
ronás napidíjas, hogy 14 koronán egy kiló
szalonna. És igaz van. Hát a napidíjas hogy
élhet meg 2 koronából? Az a törvényható-
sági bizottsági tag, aki a napidíjas a fa-
vágóhoz hasonlított, miért nem törekedik
arra, hogy a napidíjasnak annyi legyen a
jövendelése, mint a favágóknak. A városi ta-
nács tegnap ülésén a polgármester felhatal-
mazást kért, hogy a napidíjasok közül azok-
nak, akiket arra érdemesnek tart, napidíját 1
koronával felfelvehesse. A tanács tagjai kö-
szül többek azonban azon véleményre vol-
tak, hogy itt nem jutalomról van szó, ha-
nem a megélhetést kell biztosítani. Haért az
összes napidíjasok napidíját 1 koronával
emelje a polgármester. A tanács erre az ál-
láspontra megengedett a az összes napidíja-
sok díját emelte 1 koronával.

*** A cukor szétosztását nem
bizzák a kereskedőkre.** Nagyvárad
városi tanácsa tegnap ülésében foglalkozott
ezzel a kérdéssel, hogy a cukor kiosztását
kiregyék-e a városi körlelmerési ügy-
osztály kezébe és a kereskedőkre bízzák. A
vita folyamán sok olyan dolog merült fel,
amely mellett a község érdekében éppen
nem kívánatos, hogy a cukor szétosztását a
kereskedőkre bízzák. Miért is a tanács ab-
ban állapodott meg, hogy a cukor szét-
osztása továbbra is a városi élélményi ügy-
osztály kezében maradjon.

*** Meteor Nagyváradon.** Kedden
este 7 órakor a tiszta égbolton a hold mellett
egy óriási tűz bombá indult meg a hallható
szaggal vonult végig északkeleti irányban.
A meteor folyton kissebbedett a néhány
pillanat múlva vakító fény kíséretében szik-
réra széjjelpattant. A meteort sokan figyel-
ték, de eddig semmi nyoma sincs annak,
hogy leest-e volna egyetlen darabja is. Való-
színűleg teljesen elégett.

*** Megnyitották a Munkásétko-
zót.** Lukács Ödön városi főjegyző legújabb
szociális alkotása, a Munkásétközde osztor-
tókán nyit meg Nagyváradon. Ezzel a na-
gyon is szűkebb intézménnyel az összes
magyar városokat megelőzték. A munkásétkö-
zélmérésének megkönnyítése nemcsak he-
lyénvaló, de nagyon is életrevaló és lényeg-
pótló. Osztóközön teljesen igazolta azt a
Munkásétközde megnyitása. A Fekete Sze-
sauterán helyiségében van berendezve az új
étkező. A tisztaság és a rend már az első
perben jó benyomással van a látogatóra. A
konyha vezetése kitűnő kezekben van. Az
első ebéden mintegy 200-an voltak részt a
legnagyobb díszlettel nyitlakoztak az ét-
kező. A megnyitás alkalmából Ember Géza
főispán, Lukács Ödön polgármesterhelyettes,
Rimánóczy Béla villamosigazgató, Váradai
Lajos, Scherer Károly a még többek meg-
látogatták az étkezőt.

A németek elhagyták a Chemin des Dames.

— Repülőtémadás London ellen. —

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelenti a Wolff újságírás 2 án este:

Flandriában az Yser mellett élénk tüzérségi tevékenység. A múlt éjszaka ésszerűen és az ellenség által nem sávarva teresszerűen elhagytuk vonalainkat a Chemin des Dames hegyi frontján.

November 1 ére virraó éjszakán repülőink sikerrel támadták meg Londont és az angol parti helyeket.

Keleten nem történt lényeges esemény.

Olaszországból eddig nincs újság.

A berni konferenciát november 19-ére halasztották.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A november 12-ére összehívott béke konferenciát 19-ére halasztották.

Speziában már kezdődik a forrongás.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Speziában nagy forrongás tört ki a fronton történő események hírére. A városban nagy utcai harcokra került a sor, amelynek több halottja és számos sebesültje van.

Cadorna lemondása.

Budapest, november 2. (Saját tudósítónktól.) Rotteodamból jelentik: Londoni jelentések szerint az ottani tőzsdei körökben az a hír terjedt el, hogy Cadorna beadta lemondását. Cadornát a kormány állítólag haditörvénysértés elé fogja állítani, hogy alalmat adjon neki a védekezésre.

* **Kormánybiztos a nagyváradi és biharmegyei hadigondozó bizottságnál.** A miniszterelnök a Nagyváradon működő hadigondozó bizottság felügyeletére Kállay Ubui orsz. képviselőt, a Biharmegye területén működő bizottság felügyeletére pedig báró Szentkereszthy Béla földművelésügyi miniszterhelyettesét nevezte ki kormánybiztosnak.

* **Kinevezések a pénzügyigazgatásnál.** A pénzügyminiszter Stephani Dóme nagyváradi pénzügyi tanácsvezetőt pénzügyi szemtanácsosná, Szabó István pénzügyi szemtanácsost számellenőrző nevezte ki.

* **Marad a délelőtti hivatalos óra.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságában ismételtén felszólalás történt a városi hatóságok részéről a városi hivatalos órák ellen. Rimler Károly polgármester a tanács tegnap délután szóba hozta a kérdést. Határozathozatalra azonban nem került a sor, mert Ember Géza főispán válaszában a miniszteri rendeletre, amely a fűtés és világításnál elérhető megtakarítás szempontjából írja elő a délelőtti egyfolytában való hivatalos időt. Kijelentette a főispán, hogy ha a tanács vagy a törvényhatóság másként határozna, ő azonnal megfellebbezné, ezen határozatot.

* **A Népművelési Közlöny most megjelent száma** (szerkesztő Várady István) valószínűleg a legérdekesebb anyagot nyújt olvasóinknak. Cikkeknek írta: V. I.: Sz. tanító, az iskola. — Söfalvy Izabella: H. lották napján (vers). — K. Nagy Sándor: Levélek. — Összev.: Cserkészet. A „Tanítói Közlöny” rovataiban a tanítóságot mélyen érintő kérdéseket vitatnak meg. Hírvonal és a kir. tanfelügyelőség hivatalos rendeletei segítenek ki a tartalom újágot.

* **A Kath. Népszövetség vasárnap esti mozidélutánja.** Mint már jeleztük, a Kath. Népszövetség vasárnap délután ismét mozidélutánt rendez a Kath. Körszent. László utcában. Műsor a következő:

1. Mester híradó (háborús);
2. Rézsedett vámszedők (humor);
3. Newyorki hatóságok (nyelvi és (iszak);
4. Mekkrenive (vizjáték);
5. Trója pusztulása (hágerkép 2 felvonásban).

Később pontosan 5 órakor

* **A gabona átvévi bizottság megkezdte működését 1914-1917. sz. hárdeányommal** már tudtunk a város lakosságáról, hogy az átvévi bizottság melynek tagja Res B. István tb. rendőrvédelmi kapitány, Schenker E. dr. bíró és a Haditermészet r. társaság helyi képviselője képen Szabó Mihály a törvényhatóság területén működést megkezdte. Értesíttem az érdekelteket, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak 142800-1917. XIII. 2. sz. rendelet folytán a fentebb megnevezett bizottság jousult a tengeri átvételre is. Nagyvárad, 1917. évi okt. 20. Lukács Odón st. polgármester helyettes.

* **Térképünk.** Risgler József Ede cég Rálócsi ut. kirakátságban újból megjelent a Tiszántúl haditérképe, amely az olasz front napi helyzetét nagy általánosságban jelzi. A Tiszántúl minden nap szakavatott taliból ismertek az olasz harctéren végbemenő eseményeket, azok következményeit a miután nincs módunkban a nyomdai viszonyok miatt részletes térképet csinolni a lapban, felkérjük a közönséget, hogy a Risgler J. E. cég kirakátságban levő térképeket kiadja figyelemmel.

* **Csak a Burgonyaközpont adhat szállítási igazolványt.** A közlekedési miniszter tegnap éjszakai rendeletben értesítette a megye alispánát hivatalán, hogy november 1 től kezdve burgonyaszállítási engedélyt csak a Burgonyaközpont van jogosultva kiadhatni. E naptól kezdve tehát a járási főszolgabírók ily engedélyeket nem fognak kiadni. A rendelet biztosítja a burgonya közlekedő rakvisszáinak.

* **Az állami tisztviselőik beszerzési csoportjának vizsgálói felkéri mindazokat, akik paradicsomot rendeltek a hat évvel, a paradicsomért járó ösztönzést minél előbb fassák be a pécsúgyigazgatóság épületének udvarán levő fővárosi táblán.**

* **Értékes régi pénzelet Rézbánya mellett.** A rézbányai „Berger és Vida” cég iparvasútnak építése közben a munkások Vaskoh szikláin mellett 1 méternyi mélységben egy cserép fazékban több száz régi ezüst pénz, egy ezüst karperec és több tömör ezüst darabot találtak. A leletet az az építést vezető főmérnök beszállította a vaskohi főszolgabírói hivatalba a Magyar nemzeti múzeum számára. Az ezüst pénzek tulnyomó részét II. Endre szlavóniai ezüst dinárai, IV. Béla pénzei és több görög császársági ezüst pénz teszi ki amelyek mind igen szép veretűek és jó állapotban vannak. A karperec és más ékszertörödékek mintázata megegyezik a Magyar nemzeti múzeumban levő szabadbattyáni lelet darabjaival. A leletet eszerint a tatárjárás idejében rejtették el. Talán lépéseket lehetne tenni, hogy a kincslelet egy része a nagyváradi múzeumba kerüljön.

* **Felmentték a készletési pótdíjat.** A Közlöny Hadügy legközelebbi száma közölni fogja, hogy a megújított országgyűlésben a készletési pótdíjat felmentik. Az erre vonatkozó rendeletet a honvédelmi miniszter a napokban aláírta. Eszerint 1917. október hó 1 től visszamenőleg a készletési pótdíjak a következők lesznek:

Tovább szolgálati	napl — 50 helyett	1 — K
Rang. alacsonyabbak		
szülői hávidija		
szöknek	150	2 —
Zászlócsoknak és tisztviselőknak	2 —	250
Hadnagy- és főhadnagyoknak	2 —	350
Szállásosoknak	3 —	5 —
Ország- és alárendeltnek	350	550
Esredésnek	4 —	650
Tábori okoknak	6 —	8 —
Alábornagyoknak	8 —	10 —

* **Az értékes csomagok burkolása.** Van eszerint az érdekelteket a kereszteminiszter úr 65805. sz. leírata alapján értesíti, hogy a 600 koronán alatti értékes csomagok burkolására lehet papírt használni, jól átkötözve, azonban a m. kir. postahivatal a 600 koronán felüli értékű csomagok burkolása már a kerékdíj, illetve feladók értéke szempontjából sem térhet el a vásson, illetve annak nehézségének miatt, feladatra való csomagolástól, ezért is az ilyen csomagok csak a közönséges vagy katonai kifizető fordított visszakövetelésre

szükség esetén kőbőrű doboros... és jól... Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Sztarill Ferenc ak. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos ak. titkár.

Mi a fő? A hírlapiroda kirakatában a jelentés azt mondja, hogy seregeink 180,000 olasz foglyot ejtettek s 1500 ágyut zsákmányoltak. Sokan olvassák e lélekemelő híradást, amikor zsebredugott kézzel, ingó lábakkal odaáll egy ifju s elolvassa a jelentést így szól:

— Ez semmi. Az első mégis az általános titkos választói jog.

Nagy esőnd, senki se zavarja a szónokot. Csak egy még ifjabb dugja zsebre a kezét s épujú himbálózva, mint az előbbi, ezzel egészíti ki a felszólítást:

— És a szesz!

Pályázat katonai szükségleteire. Van szerződés az érdekeltok tudomására hozni, hogy a cs. és kir. hadügyi minisztérium a tábori mosógókybák részére szükségessé 12000 db nagy mosógókyt; és 600 db kézisűrő szállására pályázatot hirdet. A pályázat határideje f. hó 17., mely pályázatot a cs. és kir. hadügyi minisztérium 12. Abt. hoz Wisa ke küldendő. A f. évi november hó 17. ke után beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek. A pályázatra vonatkozó közzétett adatok a kamaraál megtekinthetők a hivatalos órák alatt (9-12. és 3-5-ig) Nagyváradi, 1917 november hó 2. a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara Sztarill Ferenc ak. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos ak. titkár.

Kitűnő minőségű két női kabát (egyik ősz, másik téli), továbbá egy el nem hirtelt fiatal emberre való szalon és egy smoking öltöny eladó Szent János-utca 78.

Értesítés. Tisztelettel értesítom a n. é. követséget mint volt varóimat, hogy cipészüzememet ismét megoyítottam. Pálósi Antal, Fűszer u. 25.

Színészpályára készülőkét és műkedvelőket tanít I. Gazdy Aranka, a Sziglieti színház tagja. — Ének-mester Várady Aladár karnagy. Jelentkezés Uri utca 32., vagy Uri utca 15. II. 6. délután 3 órától 5 ig.

Német nevelőnő, aki szép bizonyítványokkal rendelkezik, katolikus családot alkalmazást keres. Tájékoztást nyújt dr. Erik Gusztáv ügyvéd. Telefon 416.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyő, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárában Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-89.

A Nagyváradi Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a hatodik magyar hadiki esőa kötvényeket az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

Most az ideje a szőrmék festésének, csipkefüggyőnyök tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászeseiben ruhák elsőrendű kivitelben festésnek Haltenberger Vilmos kelmefestő s vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Bognár-korékgyártó felvétetik az osztári gazdaságba. Ajánlatok címez Lipót Nagyvárad címre küldendők.

SZÍNHÁZ

HETI MUSOR:

Szombat délután: Holtanna mesei.
Szombat este: Szambul rózsája. (Bérlés-szűnet.) Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manci, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.

Vasárnap délután: Vergerkák.
Vasárnap este: Szambul rózsája. (Főszereplők: Sz. Zsigmondy Anna, Vigh Manci, Bihari Sándor, Tompa Béla, Stoll Béla.)

Szambul rózsája — új Midilivel.

Valóban megkapó az a kedves makacs-ság, amellyel Fall Ló bájos operettje, a Szambul rózsája ezer viszontagságok keresztül is műsoron tud maradni.

Vigh Manci — tudvalevőleg — megbetegedett és helyettesítéséről ugy kellett gondoskodni, hogy a színház vezetősége a debreceni társulattól kért kölcsön Midilt Szeregi Mariska személyében.

Vigh Manci betegsége azonban még nem múlt el. A kvaro-sugaras égések nyoma nem akar oly gyorsan eltűnni és így újból kérdésessé lett, hogy miként tudja tartani az iramot a Szambul rózsája, hogy minél hamarabb jusson el a huzsonödök előadás jubileumához? . . .

Csalörtökön és pnteken még a debreceni színház temperamentumos szubrette játszott a Vigh Manci szerepét és ma este már ismét új és kétségeltelenedt szívesen látott Midilt mutat be a színház vezetősége a publikumnak.

Mint ismeretes, Erdélyi Miklós színgazgató szerződölte Kálmán Mancit, a nagyváradi származású fiatal művészt, a ki több előkelő vidéki színpadon szerzett rutinnal tér vissza Nagyváradra.

Kálmán Manci szombaton és vasárnap este játssa Midilt.

Kálmán Manci a Csárdáskirálynőben. Hétfő este a Csárdáskirálynőt tizte műsorára a színház. Ez alkalommal Szeregi komisszt Kálmán Manci, a társulat újonnan szerződötött tagja játssa.

A Pacsirtaszó bemutatója. Mint azt már hírdt adtuk, Erdélyi Miklós színgazgató megszerezte Móricz Zsigmond kitűnő és Budapestben óriási sikerrel bemutatott népszínművét: a Pacsirtaszót. A kiváló színpadi alkotás kedden kerül bemutatásra Móricz Zsigmond Pacsirtaszó népszínművében a jelenlétebb szereplők: Polgar Manka, F. Pogány Janka, Papayás Piri, Margit Habár Lóla, Tóth Elek, Bihari Sándor, Bihari Ákos, Madas István, Szigeti Jenő, Stoll Béla és Iránfi József játssák.

URANIA MOZGÓSZÍNHÁZ
Szombat
Egy régi mese
történet 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ
Szombat
A vén komédiás
dráma 5 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passzage.

Ma szombaton és
holnap vasárnap

A magyar filmek legnagyobb sikerű
darabja

A Peleskei Nótárius

régi színmű 4 felv.

A főszerepet

Szentgyörgyi István

a kolozsvári Nemzeti színház
tagja alakítja.

Nem felemelt helyárák.

Előadások d. u. 3 órától
és fél 6, fél 8 és 9 órakor

Jegyek előre válthatók
a Sipos tőzsdében.

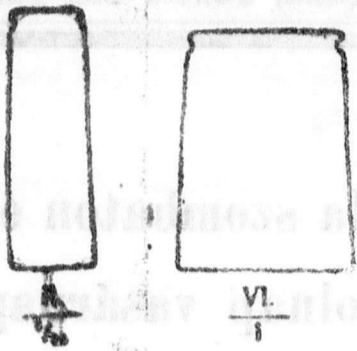
VILÁGOS MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombat
A peleskei nőtársulat
színmű 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor
hétfőnap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK

**Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények**
Irszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütövel . . .	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán . . .	79
Csemegés kis . . .	40
Tésztától 6 személyre . . .	8.-
Sáltástál 6 személyre . . .	8.-
Főzelékestál 6 személyre . . .	8.-
Salátástál 6 személyre . . .	8.-
Levesesfazék 6 személyre . . .	4.-
Mártásos csésze 6 szem. . .	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem. . .	1-20
Vizes kancsó 6 személyre . . .	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel . . .	4.-
Boroskészlet színes . . .	4.-
Söröskészlet színes . . .	4.-
Liköröskészlet színes . . .	4.-
Befőtteskészlet kristály fehér . . .	4.-
Majolika cukortartó díszes . . .	4.-
Majolika vizeskancsó színes . . .	4.-
Feketés gyermek készlet . . .	8.-
Kávés gyermek készlet . . .	8.-
Majolika állvány színes . . .	6.-
Teáskészlet színes aranyozással . . .	10.-
Kávészakészlet színes aranyozással . . .	10.-
Feketés készlet színes aranyozással . . .	12.-
Mosdókészlet színes roccoco . . .	12.-
Majolika fali sórtartó színes . . .	3.-
Majolika fűszertartó nagy . . .	3.-
Majolika fűszertartó kicsi . . .	1.-
Porcellán fehér teáskanna . . .	2.-
Porcellán fehér kávéskanna . . .	2.-
Porcellán fehér teáscsésze . . .	80
Porcellán fehér kávécsésze . . .	80
Porcellán fehér gyümölcstányér . . .	80
Kbédli készlet felszerelve, sz. aranyozással . . .	50.-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képerkeztetés. :: Ablak üvegezés. ::
Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főosztályunk: **DR. ERŐS ALADÁR**
Feltöltés osztályunk: **DR. PAPP KÁROLY**

ISSA LIDIA
Elsőrendű
Közönséges
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szépligeti-színház művésznőinek egyedi művészi előadói. Tiszteletokat és átszabványokat elvadásnak. Fűzők márték után a legrovidebb idő alatt elkészítenek.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR
Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanyszerelő.
Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, frógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramofonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása
Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadják.

Hordók
különböző nagyságban
eladóok.
Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik
a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Vas és rézággyak
afrik és lőszómatracok,
amerikai és sudrony-
ágybetétek; összehajtos
ágyak eredeti gyári árakon
kaphatók

Tátray Sándor
r.-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám: 558

Ujvárosi Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz.

Előnyös kamatozás mellett betéteket fogad el. Jelzálogkölcsonőket folyósít váltófedezet mellett. Törlesztés: a kölcsönőket kis részletekben bármilyen nagy összegben is.

Ezenkívül mint az „Adriai Biztosító Társulat” biharmegye főigazgatója az összes ázsiai belső biztosításokat kedvező feltételek mellett elintézi.

Mint a m. kir. Oszlályos-játék főelárvalója sorsjegyeket ajánl — a legkészeletű tart — a jövő hónap kezdődő új burzókra és mindenféle sorsjegyet árusít napi áron vagy kedvező áron részletekben is.

Ingatlan forgalmi osztálya közvetít ház, birtok, szálló vagy bármilyen más ingatlan vételét vagy eladását. Előzetesen szaktalán ingatlan kedvező feltételű eladására van megbi-
míg végre kereset 800-1000 holdas vagy annál nagyobb birtokot és különféle bérházat.

* 1-2 sz. sz. a Zöldfa épületben kiadók. E tekerhetni ügyesnek.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1000,000 korona.
Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámított váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonőket törlesztésekre. Előleget ad érték-papirookra.